

Herdenken en geschiedenis : het debat gaat voort

In dit herdenkingsjaar van '75 jaar bevrijding' wil het CegeSoma het maatschappelijke debat over de rol van geschiedschrijving en onderzoek blijven voeren.

Internationale conferentie "Holocaust Studies and Its Social Setting"

Om de tweede fase van het project 'European Holocaust Research Infrastructure', waarvan het Rijksarchief/CegeSoma één van de partners is af te sluiten, wordt in Amsterdam op 3 juli 2019 een internationale conferentie georganiseerd.

CegeSoma presenteert zijn Jaarverslag 2018

2018 was een wisseljaar voor het CegeSoma, op de wip tussen twee grote oorlogsherdenkingen. Het was ook een jaar waarin de basis werd gelegd voor de strategische oriëntering van het onderzoeksbeleid en de grondige hernieuwing van ons collectie- en depotbeleid.

Oproep tot bijdragen : Cultures of Spectacles in German-occupied Belgium. Parallels and Differences between the First and the Second World War.

In maart 2020 organiseert het Instituut voor Media Studies van de KU Leuven samen met CegeSoma-Rijksarchief een workshop over de verschillende vormen van spektakel (cinema, theater, musichall, circus, volksfeesten, dans, cabaret, etc.) die in België plaatsvonden tijdens beide wereldoorlogen.

Welke zin hebben herdenkingen ?

In 2019 herdenken we 75 jaar bevrijding van België en 50 jaar CegeSoma. Voor het CegeSoma een aanleiding om na te denken over de relatie tussen 'geschiedenis' en 'herinneringen'.

2019: een feestelijk jaar in het CegeSoma!

Het is vijftig jaar geleden dat in 1969 zes enthousiaste jonge onderzoekers een groep vormde en begonnen aan een pionierswerk over de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog. Het Navorsings- en Studiecentrum voor de Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog (NCWOII), de voorganger van het CegeSoma, was geboren!

In 1969 verscheen ook het eerste nummer van het *Belgisch tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*, dat sinds 2011 wordt uitgegeven door het CegeSoma/Rijksarchief.

Op de avond van 3 september 1944, 75 jaar geleden, werd Brussel bevrijd door de Britse troepen, vergezeld door de Belgen in de Brigade Piron.

EHRI call for special Conny Kristel Fellowship

EHRI invites applications for its first Conny Kristel Fellowship. EHRI is offering a fellowship of three weeks at NIOD Institute for War, Holocaust and Genocide Studies in Amsterdam to honour the memory and legacy of Dr. Conny Kristel, former EHRI project director and senior researcher at the NIOD, who sadly passed away on 6 October 2018.

The deadline for applications is 31 December 2018 and the fellowship will have to be completed by 31 August 2019.

Â

Gratis lezerskaart voor iedereen !

Vanaf 1 juni 2018 is de toegang tot de 19 leeszalen van het Rijksarchief inclusief het CegeSoma gratis. Met deze maatregel willen we de toegankelijkheid van de archieven die we beheren maximaal garanderen.

De tarieven voor opzoekingen en reproducties (op afstand) worden daarentegen gevoelig verhoogd.

Â

Â

2019-2020: CegeSoma en War Heritage Institute slaan handen in elkaar

In 2019-2020 is het exact vijfenzeventig jaar geleden dat België en Europa van het nazisme werden bevrijd.

Naar aanleiding van dit jubileum sloten het CegeSoma en het *War Heritage Institute* een akkoord dat de beide instituten intenser laat samenwerken.

CegeSoma presenteert haar meerjarenplan en het jaarverslag 2017

Voor het eerst in de geschiedenis van het CegeSoma, presenteert het centrum een meerjarenplan (2017-2021).

Dit plan is het resultaat van diverse gesprekken met stakeholders, waarvan ons in 2017 hernieuwde gespecialiseerde wetenschappelijke comités de belangrijkste is.

De Sociale Voorzorg in de kijker

Op 17 maart was de biënnale Art Nouveau / Art Deco onder meer gewijd aan het mooie gebouw van de Sociale Voorzorg. Tijdens de Art Nouveau / Art Deco-dagen zetten gebouwen die normaal niet of zelden toegankelijk zijn voor het publiek namelijk de deuren open.

Nieuwe contactadressen

Om de dienstverlening te verbeteren, heeft het CegeSoma twee nieuwe contactadressen :

info-cegesoma@arch.be : correspondentie en informatieverstrekking

repro-cegesoma@arch.be : aanvraag voor de reproductie van documenten

Update Call for Papers - Languages and the First World War II 2018 Conference

Europe House London, 10 September - KU Leuven, Brussels Campus, 12 September

À

Background

Following a successful first international conference on Languages and the First World War (University of Antwerp and the British Library, June 2014), two successful books of essays (Palgrave-MacMillan), and the following that has been built up (@LanguagesFWW and the blog, <https://languagesandthefirstworldwar.wordpress.com/>, run by Julian Walker), the organisers are pleased to announce the second Languages and the First World War conference for 10 and 12 September 2018.

The 2018 conference will be held at Europe House London (Westminster, 10 September) and at KU Leuven Belgium (Brussels Campus, Paternoster lecture theatre, 12 September).

Vormingsdag 7 mei: hoe maak ik een lokaal project over de Tweede Wereldoorlog?

Samen met Heemkunde Vlaanderen, FARO, het Instituut voor Publieksgeschiedenis (UGent) en het War Heritage Institute organiseert het CegeSoma op 7 mei 2018 in haar conferentiezaal een ontmoetingsdag voor al wie een lokaal project rond WO II voorbereidt. Het doel is ervaringen uit te wisselen. Ook staat een experten-panel klaar om te antwoorden op concrete vragen rond de aanpak, thema's, bronnen enz. De taal is Nederlands en vooraf inschrijven is verplicht.

Voor inschrijven en meer informatie : <https://www.heemkunde-vlaanderen.be/woii/>

Doctor Honoris causa day : Ever- ' Engaging Values, Education and Responsibilities : refugees and migration ' the role of higher education'

In het raam van de toekenning van de titel van Doctor Honoris causa aan Dr. Emma Bonino en aan de bewoners van Lampedusa (vertegenwoordigd door Dr. Pietro Bartolo), die zich actief inzetten voor de

vluchtelingen in Europa, organiseert de VUB een dag met voordrachten Doctor Honoris causa day : Ever- ' Engaging Values, Education and Responsibilities : refugees and migration " the role of higher education" in: Flagey, Studio 4, 1050 Brussel op 29 November 2017. Inschrijvingen t.e.m. 21 November 2017.
Gerlinda Swillen, dr. Geschiedenis " VUB (2016) en geassocieerd onderzoeker bij het ARA-CEGESOMA zal in haar tussenkomst wijzen op de noodzaak van een internationaal statuut voor de oorlogskinderen door "œvijanden" verwekt in huidige en toekomstige conflicten.

Call for Papers

Call for Papers 'Geschiedenis en Media' voor de Dag van de Nieuwste Geschiedenis (KU Leuven, 25 mei 2018).

Å

Call for Papers: 'Belgen in Duitsland (1945-2004)' (Akademie Vogelsang IP | NS-Dokumentation Vogelsang (Schleiden) 12 & 13 april 2018).

Å

Call for papers: "Thinking Sex after the Great War" - Internationale conferentie (Brussel, 17-19 oktober 2018).

Lancering van de TV-reeks "Kinderen van de collaboratie. De lange schaduw van de oorlog"

Op dinsdag 7 november om 21u15 start op Canvas en vrtnu.be een TV-reeks van zes afleveringen waarin kinderen van Vlaamse collaborateurs hun getuigenissen afleggen. Deze reeks werd op 24 oktober 2017 gelanceerd voor pers en publiek in CegeSoma. Er zijn in België naar schatting 300,000 kinderen die na de Tweede Wereldoorlog beschuldigd of veroordeeld werden voor collaboratie met de Duitse nazi-bezetter. Veertien getuigen vertellen zonder taboes maar met veel emotie over hoe de keuze van hun ouders hun eigen leven heeft beïnvloed en bepaald.

Was Opa een Nazi? Na de lancering de eerste reacties

Op 13 september 2017 werd in de conferentiezaal van CegeSoma het boek 'Was Opa een Nazi?' voorgesteld, onder ruime belangstelling van pers en publiek. De conferentiezaal bleek te klein voor het grote aantal mensen dat erbij wilde zijn.

Internationaal colloquium " In the Heart of the Great War " Au Cœur de la Grande Guerre "

Het gloednieuwe Mons Memorial Museum verwelkomt van 26 tot 28 oktober het internationaal colloquium "In the Heart of the Great War " Au Cœur de la Grande Guerre ", dat georganiseerd wordt in samenwerking met het Cegesoma. Dit colloquium plaatst de interacties van burgers en militairen tijdens de Eerste Wereldoorlog centraal.

NIEUWE PUBLICATIE - Een duidelijke en toegankelijke gids over de bronnen over de repressie

Het is voor een leek niet gemakkelijk om de weg te vinden in de archieven die informatie geven over de repressie en de nasleep ervan. Op 13 september wordt een gids aan de pers voorgesteld die de lezer een overzicht biedt van de archieven die toelaten het individueel parcours te reconstrueren van wie met de repressie te maken kreeg. De gids, een initiatief van de Universiteit Gent, de ULB, het Rijksarchief en het CegeSoma vertelt in mensentaal hoe de verschillende bronnen kunnen worden gebruikt. De gids wordt op 13 september aan de pers voorgesteld in het CEGESOMA, in aanwezigheid van mevrouw Zuhail Demir, Staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid.

TENTOONSTELLING " Ballingschap in België", vroeger en nu

Ter gelegenheid van de Wereldvluchtelingendag op 20 juni stelde Katharina Austilat, een Duitse ASF vrijwilligster bij CegeSoma, samen met 11 andere vrijwilligers het resultaat voor van hun onderzoek naar het wedervaren van vluchtelingen van vroeger en nu. De jonge vrijwilligers hebben de levensloop van de

vluchtelingen aan de hand van een tentoonstelling verteld. Op deze manier kon de bezoeker zich inleven in de intieme leefwereld van de vluchtelingen en het fenomeen van het "œvluchten" ontdekken via een korte film.

Violence In 20th-Century European History - Europese Conferentie ONLINE TE BEKIJKEN

Tussen 6 en 8 juni 2017 vond de achtste conferentie plaats van het European Remembrance and Solidarity Network, in het Brusselse Paleis der Academiën. Deze conferentie, waarvan CegeSoma co-organisator was, had als overkoepelend thema 'Violence'. Bijna heel de conferentie is nu online te bekijken.

NIEUWE PUBLICATIE over mensenrechten tussen 1914 en 1940

In mei 2017 publiceerde Laurence Petrone haar boek 'Democratie in Crisis. Een anatomie van de buitengerechtigde vrijheidsberoving in West-Europa (1914-1940)'. Het boek vergelijkt België, Frankrijk en Nederland en analyseert hoe staten onder de druk van crisis en oorlog kunnen afglijden naar niet-democratische, repressieve maatregelen.

CONFERENTIES - Public and Applied History on the Battlefield of Europe

De eerste conferentie van het Jean Monnet network 'Applied Contemporary European History' ging door in november 2016. Het netwerk wil moeilijke of controversiële onderwerpen uit de Europese geschiedenis, zoals oorlogen en geweldservaringen, aansnijden en wil bijdragen tot de constructie van een gedeelde Europese geschiedenis. In de loop van 2017-2019 worden verschillende conferenties georganiseerd. De eerste zal in Jena gehouden worden van 7 tot 9 november 2017. Meer info.

LEESZAAL - Zomersluiting

Tussen 1 juli en 31 augustus zal onze leeszaal naast maandag telkens ook gesloten zijn op vrijdag. Voor de drie overige weekdays blijven de normale openingsuren gelden.

Å

NIEUW ONDERZOEK " De overgang van oorlog naar vrede in Brussel, 1918

In de komende maanden zal het CegeSoma onderzoek voeren naar de turbulente overgangsfase van oorlog naar vrede aan het einde van de Eerste Wereldoorlog. Met het oog op een tentoonstelling voor het BELvue-museum (2018) willen we nagaan hoe de Belgische hoofdstad de laatste maanden van de Duitse bezetting heeft beleefd, en hoe de bezetting er precies tot haar einde kwam. Daarnaast willen we retraceren hoe het Belgische staatsbestel rond diezelfde tijd belangrijke democratische hervormingen onderging. In de tentoonstelling zal het dagelijkse leven van de Brusselaars " dat gekenmerkt was door zowel vreugde als verdriet - een centrale plaats innemen.

ARCHIEVEN " Project UGESCO: hoogwaardige ruimtelijk-temporele metadata voor de gedigitaliseerde collecties

Op 1 april lanceerde het CegeSoma, samen met een multidisciplinair team (UGent (IT en Geografie), ULB (Communicatietechnieken) en KUL (Letteren) het project UGESCO (*Upscaling the Geo-temporal Enrichment, Exploration and Exploitation of Scientific Collections*). Het project is volledig gewijd aan de verbetering van de kwaliteit van de ruimtelijk-temporele metadata van de gedigitaliseerde collecties "Beeld & Geluid".

Å

Nieuwe leiding voor CegeSoma

Op 1 mei 2017 trad Nico Wouters in dienst als het nieuwe hoofd van CegeSoma (de operationele directie 4 van het Rijksarchief). Met zijn benoeming komt een einde aan een lange overgangperiode van tijdelijke directeuren. Het betekent de start van een nieuwe periode waarin CegeSoma binnen het Rijksarchief volop zijn rol kan ontplooiën als expertisecentrum voor publieksgeschiedenis, onderzoek en collectievalorisering rond de wereldoorlogen en 20ste eeuwse conflictgeschiedenis.

ARCHIEF - Versterk onze vrijwilligersploeg!

U bent gepensioneerd en gepassioneerd door de geschiedenis van België? Of u bent student of recent afgestudeerd en u zoekt een nuttige ervaring voor op uw cv? U wilt zich graag inzetten voor het goede doel? Het CegeSoma zoekt nieuwe vrijwilligers om het huidige team aan te vullen en biedt u de gelegenheid om in archieven te duiken die nog vaak gesloten zijn voor onderzoek en om uw archivalische competenties te versterken. Neem contact op met cegesoma@cegesoma.be of 02/556 92 11.

Å

NIEUW ONDERZOEK - Bevrijdingsmoorden en de Belgische justitie: de Brusselse casus (1944-1945)

Begin 2017 is historica Jan Julia Zurn bij het CegeSoma begonnen aan een onderzoek naar de reactie van de Belgische justitie op door verzetsgroepen gepleegd geweld tegen (vermeende) collaborateurs tijdens en na de bevrijding. Via dit onderzoek wil ze meer licht werpen op de vraag hoe de rechterlijke macht probeerde de openbare orde te handhaven (of te herstellen) op een moment waarop verzetsgroepen over meer legitimiteit leken te beschikken dan de politie en justitie.

PUBLICATIE: Een duidelijke en toegankelijke gids over de bronnen over de repressie

Het is voor een leek niet gemakkelijk om de weg te vinden in de archieven die informatie geven over de repressie en de nasleep ervan. Op 18 mei 2017 wordt een gids aan de pers voorgesteld die de lezer een overzicht biedt van de archieven die toelaten het individueel parcours te reconstrueren van wie met de repressie te maken kreeg. De gids, een initiatief van de Universiteit Gent, de ULB, het Rijksarchief en het CegeSoma vertelt in mensentaal hoe de verschillende bronnen kunnen worden gebruikt.

Leeszaal â€“ Gewijzigde uurregeling

Å

Vanaf november 2016 zal de leeszaal doorlopend open zijn van dinsdag tot vrijdag van 9 tot 16.30 u. Deze nieuwe uurregeling is deze die toegepast wordt bij onze collega's van het Algemeen Rijksarchief 2 in Brussel. Deze (kleine) vermindering van onze wekelijkse openingsuren kadert ook in de toekomstvisie van het Rijksarchief wat betreft de toegankelijkheid van haar leeszaalen.

De Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis, Albert & Elisabeth en vele andere uitgaves tegen een verlaagde prijs

De meeste nummers van de *BEG* alsook verschillende studies en hulpmiddelen i.v.m. de geschiedenis van België in de 20ste eeuw kunnen nog steeds voor een laag bedrag aangekocht worden. Ook de catalogus *Albert & Elisabeth. De film van een koninklijk leven* is vanaf nu aan een lage prijs te koop.

Aantal periodieken tijdelijk niet beschikbaar

Een aantal periodieken uitgegeven tussen 1940 en 1944 is tijdelijk niet raadpleegbaar omdat ze door een externe firma worden gedigitaliseerd. Als u een tijdschrift uitgegeven tussen 1940 en 1944 wenst te raadplegen is het aangewezen contact op te nemen met Kathleen Vandenberghe om te weten of het

tijdschrift beschikbaar is.
Å

Brochures van collaboratiebewegingen worden gedigitaliseerd

We zijn begonnen met de digitalisering van een 500-tal brochures van collaboratiebewegingen uit de Tweede Wereldoorlog.

In de kijker

HET RIJKSARCHIEF werft aan :

* 1 assistent beheer archivistiek (m/v/x), Startbaanovereenkomst van 24 maanden (1 maal hernieuwbaar) in het kader van het onderzoeksproject over de segregatie waarvan de metissen uit de periode van de Belgische kolonisatie in Afrika het slachtoffer zijn geweest (Project Resolutie ?Metissen?). Om in aanmerking te komen dienen de kandidaten hun dossier (in PDF) uiterlijk op 21 mei 2019 per e-mail te hebben overgemaakt aan recruit@arch.be (met de referentie : NAAM_VOORNAAM_kandidatuur_METIS_C). Het dossier met de kandidatuur moet worden ingediend in het Nederlands en bevat minstens een motivatiebrief en een curriculum vitae. Lees meer.